

som at forholde de Paagjældende det daglige Brød af Frygt for, at Vedkommende skulde miste Overdaadighedsgjenstande, som de dog ikke fik. Viser udgives jo ikke ude paa Landet; hvad Husets Ukrænelighed angaaer, saa er der i den Henseende saa godt som ingen Forskiel imellem den slesvigiske og den kongerigske Lovgivning, og hvad Forsamlingsfriheden angaaer, saa gaaer den vel noget videre i Kongeriget end i Slesvig (Lindberg: Hør), men der er paa ingen Maade noget almindeligt Forbud imod Forsamlingsfrihed i den slesvigiske Lovgivning, saa Forskiellen er i den Henseende ikke stor.

Naar der nu spørges om den virkelige Opfattelse af Forholdene i Egnene derovre, saa vil jeg tillade mig at erindre om, at ligeoverfor et saadant privat Brev som det, den ærede Rigsdagsmand har modtaget, staaer et Andragende til Rigsdagen, som netop er indkommet for et Par Dage siden, hvoraf det fremgaaer, at der er holdt to Møder angaaende denne Sag med 14 Dages Mellemrum, og at Resultatet af disse Møder har været et Andragende, som indskrænker sig til at udtale Dnsset om saadanne Forandringer i Lovforslaget, som jeg netop har foreslaaet med Hensyn til §§ 4, 6 og 7. Disse tre Forslag stemme netop med dette Andragende, der, som jeg har udtalt, er fremgaaet af Forhandlingerne i tvende Møder, hvorimod det ene Forslag, som jeg har stillet med Hensyn til § 6, nemlig det første, svarer til et Forslag, som er vedtaget i den slesvigiske Ständerforsamling. Det forekommer mig indlysende, at der ligger langt større Betydning i et saadant Andragende til Rigsdagen, fremgaaet af gjentagne Møder, hvor flere have været forsamlede, og hvor de forskellige Anskuelser kunde komme til Orde, end i et privat Brev fra enkelte Mænd, med Hensyn til hvilke man ikke veed, i hvilken Grad der fra deres Side har fundet en eller anden Uklarhed Sted om Forholdet, foranlediget maaskee ved, at f. Ex. en eller anden Præst muligens har talt med dem om Sagen uden at kunne give dem alle de Oplysninger, som vilde kunne være fremkomne, naar disse Mænd havde været tilstede ved Sagens Forhandling i et offentligt Møde.

Det er ikke den almindelige Maade, hvorpaa Lovgivningsager behandles, at gøre dem til Gjenstand for Forhandlinger med hver enkelt Mand i Landet, og jeg kan ikke see, at der i nærværende Sag kan være tilstrækkelig Grund til at gøre en Undtagelse. Skulde der være ganske enkelte Mænd, skulde der være 1, 2 eller 3 Mænd, som virkelig stode paa et saadant politisk Standpunkt, at det for dem var en Hjertesag at beholde den i Kongerigets Grundlov hjemlede Forsamlings- og Trykkefrihed, mon det da skulde være formeget forlangt af disse Mænd, at de flyttede; thi skulde de virkelig for denne deres egen Tilfredsstillelsses Skyld kunne forlange, at deres mange Landsmænd, over 10,000, skulde daglig lide under, at de her paagjældende Forhold ikke bleve ordnede? Vil man nu sige, at der med en saadan Flytning er forbunden pecuniære Offre for disse Mænd, saa svarer jeg: Kommer det virkelig frem og viser det sig, at der hos dem er en saadan smuk Følelse, som jeg vilde have megen Agtelse for, viser det sig, at der hos enkelte Mænd er en levende, ikke kunstig fremkaldt, men en virkelig af deres eget Hjertelag udrunden dyb Følelse, som siger dem, at de ikke ville blive, hvor de nu ere, naar de skulde miste nogen af de Friheder, som de efter Grundloven have, men at de da ville flytte hen, hvor disse Friheder ere, ja, saa er jeg overbevist om, at dersom det behøvedes at forstrække dem med nogen Hjælp, saa vilde Folkethinget ikke nægte dem sin Bistand. Der kan her ikke være Tale om meget store pecuniære Offre, thi der kan kun være Tale om en Flytning fra et Sogn til et andet.

Det er paa Grund af disse Omstændigheder, at jeg ikke kan Andet end tilraade det ærede Thing ikke at skyde denne Ordning af Sagen fra sig i en ubestemt Fremtid, en Ordning, hvortil vi ere komne med megen Anstrengelse fra forskellige Sider, og som nu kun venter paa Thingets endelige Vedtagelse for hos de Paagjældende at kunne fremfalde en reel Tilfredsstillelse i vigtige praktiske Livsforhold; medens jeg derimod troer, at den Utilfredshed, som skal være tilstede med Hensyn til, hvad der vil følge af denne Ordning,